

PIENOISMÄYRÄKOIRIEN VESIRIISTAKOKEEN (PIVE) KOEOHJEET

Hyväksytty Suomen Kennelliiton hallituksessa xx.xx.20xx. Voimassa 1.1.20xx alkaen.

1 YLITUOMARIN PÄTEVYYS

Suomen Kennelliitto - Finska Kennelklubben ry (jatkossa Kennelliitto) myöntää anomuksesta PIVE-kokeen ylituomaripätevyyden.

Pätevyyden voi saada henkilö, joka on suorittanut hyväksytysti PIVE-ylituomarikurssin ja täyttää siihen liittyvät Kennelliiton päteväintivaatimukset. Lisäksi tuomarin tulee osallistua jatkokoulutukseen Kennelliiton erillisohjeen mukaisesti.

Ylituomarilla on oltava voimassa oleva arvosteluoikeus. Hänen on oltava Kennelliiton ja Suomen Mäyräkoiraliiton jäsen.

Lisäksi ylituomari

- on suorittanut metsästäjätkinnon ja maksanut riistanhoitomaksun ko. vuodelta
- omaa kokemusta PIVE-koemuodosta ja/tai vesilintumetsästyksestä käyttäen apunaan koiraa
- on saanut oman kennelpiirinsä puollon ja Suomen Mäyräkoiraliiton suostumuksen anomukseensa.

Ylituomaripätevyyden voi saada myös terriereiden ja mäyräkoirien vesiriistakokeen ylituomari, joka täyttää PIVE ylituomarille asetetut muut vaatimukset ja suorittaa PIVE-lisäkoulutuksen.

2 TOIMIHENKILÖOHJEET

2.1 YLITUOMARIN TOIMINTAOHJE

Ylituomari

- Vastaa, että koe suoritetaan sääntöjen ja ohjeiden mukaan
- Tarkistaa ja hyväksyy kokeen maastot ja käytettävän riistan
- Pitää vaatimuksiaan ja kokeen luonnetta selventävän puhuttelun ennen koetta
- Antaa koepaikalla oleville henkilöille ohjeet käyttäytymisestä kokeen aikana
- Huolehtii, että jokaisella koiralla on suoritusrauha ja koe etenee sujuvasti. Ylituomari voi muuttaa arvottua suoritusjärjestystä perustellusta syystä
- Huolehtii, että kaikki koirat ovat maaston ja riistan puolesta samassa asemassa
- Arvostelee koiran työskentelyn ehdottoman puolueettomasti, ottaa huomioon vain sen, minkä hän itse toteaa kokeen aikana sekä pyrkii kaikissa tilanteissa tekemään oikeutta koiralle
- Arvostelee osa-alueet nouto, haku ja jäljestäminen
- Seuraa koiran muuta käyttäytymistä koepäivän aikana ja voi ottaa huomioon muita harkinnanvaraisia asioita
- Antaa koiran jatkaa kokeen loppuun, vaikka se on saanut jostakin osasuorituksesta nolla (0) pistettä
- Antaa arvostelun jokaisesta koirasta ja erittelee niiden osasuoritukset
- Tekee ylituomarikertomuksen.

2.2 KOETOIMIKUNNAN TOIMINTAOHJE

TEHTÄVÄT ENNEN KOETTA

- Suunnittelee ja päättää maastot ja ranta, keskuspaikka, kokeen talous, ilmoittautumismaksu ja -aika, toimitsijat, ylituomari, koeajankohta, linnut
- Tutustuu maastoihin ja suunnittele niiden käyttö. Huolehdi, että ne täyttävät vaatimukset ja niihin on luvat metsästysoikeuden haltijalta
- Anoo kokeen Kennelliiton voimassa olevan ohjeen mukaan
- Anoo irtipitoluvan tarkoitetulle koelueelle hyvissä ajoin kennelpiirin käytäntöjen mukaan
- Tekee ilmoituksen koepaikkakunnan poliisille aseiden käytöstä
- Valitsee toimikuntaan vastaavan koetoimitsijan, sihteerin ja riittävän määrän toimitsijoita (ampuja, jäljentekijä yms.)
- Huolehdi, että vähintään yksi koetoimikunnan jäsen on pätevöitynyt koemuodon koetoimitsija
- Varaa ampujan
- Huolehdi, että käytössä on ase, tarvittavat luvat ja riittävästi panoksia. Aseen tulee olla haulikko tai vähintään 9 mm starttipistooli
- Sopii tuomarin kanssa arvosteltavien koirien määrästä. Yksi tuomari arvostelee enintään 8 koiraa / koe, ellei ylituomarin kanssa ole sovittu toisin
- Varaa hyvälaatuisia koelintuja riittävästi
- Suunnittelee, miten lintu haetaan vedestä, jos koira sitä ei tuo. Varaa mahdollista koelinnun noutoa varten esim. vene tai noutava koira
- Huomioi jääviyssäännön
- Hankkii tarvittavat lomakkeet ja maastokortit, koesäännöt ja -ohjeet sekä ilmoitus koiran vihasesta käyttäytymisestä -lomakkeet
- Varaa muut tarvittavat tarvikkeet, esim. sirunlukija, ensiapulaukku, kypykkaukset, numero-/arvontalaput, suorituslista, vaaka, tulostaulu
- Huolehdi, että koetta varten on tarpeeksi palkintoja osallistujille, muistamisia tuomareille
- Tiedottaa kokeesta ja tilanteesta yhdistystä ja tarpeellisia osapuolia
- Jos koe päätetään peruuttaa tai siirtää, lähettää tiedot tästä koepaikkakunnan kennelpiirille.

TEHTÄVÄT ILMOITTAUTUMISAJAN PÄÄTTYÄ

- Sihteeri tai vastaava koetoimitsija
 - o tarkastaa ilmoittautumiset, esitäyttää koepöytäkirjat sekä koirakohtaiset koepöytäkirjat
 - o informoi ylituomaria koiramäärästä, koepaikasta, järjestelyistä yms., kysyy kokeen ylituomarilta aloitusajasta, majoituksesta ja ruokailusta
 - o lähettää ajo-ohjeet ja kutsukirjeen (mainittava alkamisajankohta, rokotukset, varusteet, äitiysloman kesto, juoksu) kokeen tuomareille, osallistujille (ja ei-päässeille), mahdollisille tuomariharjoittelijoille tai -kokelaille, koetoimitsijoille, talkoolaisille.

TEHTÄVÄT KOEPÄIVÄNÄ

- Varmistaa tarvikkeiden kuljetukset koepaikalle ja koelinnut ovat sulia
- Vastaanota ja tarkista ilmoittautumiset (rekisterikirja, rokotustodistus, tunnistusmerkintä, osallistumismaksu, narttujen kiima)
- Esittelee koepaikan ja linnut kokeen ylituomarille

- Avaa kokeen (esittelee ylituomarit, koejärjestelyt ja suorituspaikat)
- Pyytää ylituomaria pitämään ylituomarin puhuttelu
- Arpoo koirien suoritusjärjestyksen
- Opastaa osallistujat suorituspaikoille
- Huolehtii tuomarin kuljetuksesta ja eväistä
- Avustaa kokeen aikana ylituomaria
- Kirjoittaa puhtaaksi koirakohtaiset pöytäkirjat
- Antaa koirakohtaiset pöytäkirjat sekä ylituomarikertomus tuomarille tarkastettavaksi ja allekirjoitettavaksi
- Järjestää yhteenvedon kokeen tuloksista kokeen ylituomarille
- Järjestää tulosten luvun (ylituomarinkertomus) ja palkintojen jaon
- Kiittää ja muistaa tuomareita ja kokeen avustajia
- Toteaa kokeen päättyneeksi, kun viimeinen tulos on luettu. Valitusaikaa on yksi tunti kokeen päättymisen jälkeen
- Maksaa mahdolliset käteis-laskut (tuomareiden kululaskut yms.)
- Siivoaa keskuspaikka.

TEHTÄVÄT KOKEEN JÄLKEEN

- Lähettää tulokset seitsemän (7) vuorokauden kuluessa ylituomarille hyväksyttäväksi Kennelliiton ohjeen mukaisesti
- Lähettää koe- ja koirakohtaiset tulokset seitsemän (7) vuorokauden kuluessa rotujärjestölle
- Tiedottaa tulokset yhdistyksen kanssa sovitulla tavalla
- Huoltaa ja palauttaa tarvikkeet
- Järjestää toimikunnan loppukokouksen tarvittaessa (mikä meni hyvin, mikä huonosti, kokeen talous, lähetetään järjestävälle yhdistykselle).

Ylituomaripätevyyden voi saada myös terriereiden ja mäyräkoirien vesiriistakokeen ylituomari, joka täyttää PIVE ylituomarille asetetut muut vaatimukset ja suorittaa PIVE-lisäkoulutuksen.

2.4 KOIRANOHAJAJAN TOIMINTAOHJE

Koiranohjaaja noudattaa ylituomarin hänelle antamia toimintaohjeita ja määräyksiä. Jos koiranohjaaja ei noudata annettuja ohjeita tai hän esiintyy hyvän tavan vastaisesti, on ylituomarilla oikeus kieltää ohjaajan osallistumisen kokeeseen.

- Ohjaajan vaihto kesken koetta sallitaan vain pakottavasta syystä. Pakottava syy on esimerkiksi ohjaajan loukkaantuminen tai ohjaajan sulkeminen kokeesta.
- Koiran ohjaajalla on oikeus kokeen aikana vesityöskentelyssä ohjata ja innostaa koiraansa suullisesti, käsimerkein ja pilliä käyttäen. Liiallinen kehottaminen tulkitaan vaikuttamiseksi
- Ohjaaja voi ohjata koira hakuosiossa heittämällä kiviä veteen (enintään 4 kiveä). AVO-luokassa kivien käyttö vähentää pisteitä
- Ohjaaja ei saa pakottaa koira työskentelemään
- Ohjaaja saa palkita koira vasta tuomarin luvalla suorituksen jälkeen
- Paikantimen käyttö on sallittua
- Koiralle ei saa laittaa apuvälineitä noudossa ja haussa, esim. pelastusliivit.

3 KOKEEN MAASTOT JA KÄYTETTÄVÄ RIISTA

3.1 RANTA

Rannan tulee olla pienelle koiralle uintikelpoinen, jolloin koiran ei tarvitse hypätä veteen, mutta koiran on uitava linnun luo. Rannassa saa olla kasvillisuutta, jossa koira voi kohtuudella liikkua. On vältettävä voimakkaasti virtaavia paikkoja.

3.2 MUUT MAASTOT

Jälkimaaston tulee olla metsä- tai peltomaastoa. Jäljentekijän on pyrittävä piiloutumaan tai siirtymään kauemmas jäljen päästä, jottei koira häiriintyisi.

3.3 RIISTA

Linnun tulee olla kokonainen ja vastata laadultaan tuoretta lintua. Sallitut lintulajit ovat rauhoittamattomia vesilintuja, jotka painavat enintään 500 g. Kokeessa tulee suosia sorsalintuja.

4 ARVOSTELUN PERUSTEET

Kaikkien osioiden arvostelussa painotetaan koiran kykyä ja halua työskennellä sekä kiinnostusta riistaan. Koiran pienen koon aiheuttamat puutteet työskentelyssä eivät saa vaikuttaa pisteitä alentavasti.

Tuomarin tulee huomioida vesialueen ominaisuudet (virtaus, esteet tai tiivis kasvillisuus), jotka voivat hidastaa etenemistä vedessä. Myös rannan mahdollinen mataluus on huomioitava, koiran on haettava lintu uimalla.

Koesuorituksen aikana voi sattua koirasta riippumaton kohtuuton häiriö (yllättävät sääolosuhteet, koesuoritusta häiritsevä ulkopuolinen tekijä tai muu vastaava), joka keskeyttää koiran koesuorituksen. Koiralle pyritään tällöin antamaan mahdollisuus uuteen koesuoritukseen. Ylituomari tekee päätöksen kohtuuttomasta häiriöstä.

Ylituomari päättää osion pituudesta ja siirtymisestä osion aikana.

Ylituomarin on ilmoitettava koiran ohjaajalle selvästi koesuorituksen alkaminen ja päättyminen. Ylituomari määrää, milloin koira lasketaan irti ja milloin se kytketään.

4.1 LINNUN NOUTO VEDESTÄ JA LAUKAUKSENSIETO

Koiran ohjaajan paikka on AVO-luokassa tuomarin määräämässä kohdassa noin kahden (2) metrin päässä rantavedestä. Tuomari voi poikkeustilanteessa antaa ohjaajalle luvan siirtyä lähemmäksi. ALO-luokassa ohjaaja saa olla rantaviivan tuntumassa rannan puolella.

Lintu heitetään ohjaajan ja koiran läheltä ALO-luokassa noin 6–8 metrin uintimatkan päähän ja AVO-luokassa noin 12–15 metrin uintimatkan päähän mahdollisuuksien mukaan kasvillisuuden sekaan niin, että koira näkee lennon.

Aseella (haulikko tai starttipistooli) ammutaan, kun koira saa lähtöluvan. Koiran on osoitettava olevansa halukas uimaan ja noutamaan linnun. Koiran on noudettava lintu ja luovutettava se ohjaajalle.

Ohjaajan pidempiaikainen koiran kehottaminen katsotaan voimakkaaksi vaikuttamiseksi. Jos koira selvästi pelkää laukausta, se suljetaan kokeen osiosta. Suoritus aika on enintään 10 min.

Arvostelu:

- 10–8 p Koira noutaa linnun määrätietoisesti ja nopeasti ja tuo sen koiran ohjaajalle käden ulottuville.
- 7–5 p Koira noutaa linnun ja tuo sen rannalle siten, että ohjaaja saa sen haltuunsa. Rutistelu ja pureskelu vähentävät pisteitä. Pisteitä vähennetään, jos koira ei tuo lintua lähelle lähtöpaikkaa. Jos koira tuo linnun muulle kuin ohjaajalle, voidaan antaa kakkospalkintoon oikeuttava pistemäärä.
- 4–1 p Koira jättää linnun rantaveteen. Pureskelu vähentää pisteitä.
- 0 p Raatelu ja linnun piilottaminen. Koira kieltäytyy työskentelemästä tai ei ole ohjattavissa. Koira menettää toimintakykynsä eikä toivu laukauksesta.

Jos koira tuo riistan rannalle, mutta ei tuo sitä koiran ohjaajalle, voi tuomari antaa ohjaajalle luvan ottaa riistan koiralta. Raatelemiseksi tulkitaan riistan pilaaminen. Höyhenten nyppimistä ei katsota vakavaksi virheeksi. Koiran suorituksen arvoa ei laske, jos koira tultuaan rannalle ravistaa itsensä ja sen jälkeen jatkaa viivyttelemättä linnun tuontia ohjaajalle.

ALO-luokan hyväksytyyn suoritukseen vaaditaan, että koira tuo linnun rantaan pois vedestä.

4.2 LINNUN HAKU VEDESTÄ

Hyvän vesiriistakoiran täytyy hakea vedessä myös ilman, että se on kuullut laukausta tai nähnyt linnun putoamista. AVO-luokan koiran tulee etsiä riistaa vedestä ilman tietoa, mistä lintu voisi löytyä. Koira ja ohjaaja eivät saa nähdä linnun heittämistä.

Lintu heitetään mahdollisuuksien mukaan vesikasvillisuuden sekaan noin 10–12 metrin uintimatkan päähän rannasta. Koiran on oltava ohjattavissa ja osoitettava tottelevaisuutta. Koiran on osoitettava olevansa halukas uimaan ja noutamaan linnun.

Jos koira rantautuu hieman sivusta, mutta ei pysty etenemään rannan puolella, voi ohjaaja tuomarin luvalla siirtyä lähemmäksi koira tarkastamaan koiran suoritusta.

Jos lintu uppoaa tai ajautuu kohtuuttomaan paikkaan vedessä, voi tuomari antaa koiralle uuden koesuorituksen.

Kivien heittäminen veteen ja pidempiaikainen koiran kehottaminen katsotaan voimakkaaksi vaikuttamiseksi. Kiviä koiranohjaaja saa heittää korkeintaan neljä (4) kappaletta. Suoritus aika on enintään 10 minuuttia, josta veteenmeno aika on 5 minuuttia.

Arvostelu:

- 10–8 p Koira menee veteen yhdellä tai kahdella käskyllä, koira hakee määrätietoisesti siten, että lintu löytyy ja koira tuo sen rantaan ohjaajalle käden ulottuville. Koiran ohjataan vähäisin merkein ja kehotuksin. Koira tulee vedestä käskystä pois.
- 7–5 p Koiran useampi veteen meno sallitaan. Koira noutaa linnun ja tuo sen rannalle siten, että ohjaaja saa sen haltuunsa. Kivien veteen heittäminen on sallittu, mutta pudottaa osiossa

annettavia pisteitä enintään viiteen (5) pisteeseen. Rutistelu ja pureskelu vähentävät pisteitä. Pisteitä vähennetään, jos koira ei tuo lintua lähelle lähtöpaikkaa.

- 4–1 p Koiran erittäin hidas veteen meno ja puutteellinen haku. Koira jättää linnun rantaveteen.
- 0 p Raatelu ja linnun piilottaminen. Koira kieltäytyy työskentelemästä tai ei ole ohjattavissa. Koira ei löydä lintua tai ei tuo sitä rantaan.

4.4 JÄLJESTÄMINEN

Jäljestys suoritetaan koiran kohtuudella kuljettavissa olevassa maastossa, esim. pellolla tai metsässä, jossa aluskasvillisuus ei haittaa näkyvyyttä. Laahausjäljen pituus on ALO-luokassa noin 100 metriä ja AVO-luokassa noin 150 metriä. Jälki tehdään linnulla siten, että alussa on 20 metriä suoraa jälkeä ja loppuosa on S-kirjaimen muotoinen.

Jälki tehdään linnulla, joka on kiinnitetty narulla 1,5–2 metrin pituiseen keppiin. Jäljen alku merkataan linnusta revityillä höyhenillä. Lintua vedetään jäljentekijän sivulla. Jäljentekijä merkitsee jälkiuran krepeillä, jos koira jäljestää kytkettynä. Lintu sijoitetaan jäljen päähän niin, että tuomari voi arvostella koiran käyttäytymistä linnulla.

Jokaiselle koiralle tehdään oma jälki eri kohtaan maastossa. Koira ja ohjaaja eivät saa nähdä jäljen tekemistä. Ohjaajalle näytetään jäljen alku ja suunta. On sallittua kannustaa koira, liiallinen kehottaminen vähentää pisteitä.

Hukalla tarkoitetaan jäljestystilannetta, jossa koira poistuu jäljeltä eikä palaa jäljelle. Hukan tuomitsee tuomari. Jäljentekijän 'tervehtiminen' ei ole hukka, jos koira sen jälkeen omatoimisesti tai yhdellä kehotuksella hakee linnun.

Koira voi jäljestää joko kytkettynä tai irrallaan. Jos koira jäljestää kytkettynä, jäljestysnarun pituus on 6 metriä. Koiran tulee selvittää jälki sujuvasti ja joko tuoda tai ilmaista löytäneensä riistan. Koeaika on enintään 10 minuuttia.

Arvostelu AVO-luokassa:

- 10–6 p Koira on irrallaan, se jäljestää linnun sujuvasti ja tuo sen viivyttämättä ohjaajalle käden ulottuville.
- 9–6 p Koira on irrallaan, se jäljestää linnun sujuvasti ja ilmoittaa haukkumalla paikallaan löytäneensä sen.
- 7 p Koira on kytkettynä, se jäljestää erittäin tarkasti ja itsenäisesti jälkeä seuraten ja löytää linnun.
- 6 p Koira on kytkettynä, se jäljestää tarkasti jälkeä ja itsenäisesti seuraten ja löytää linnun.
- 5–3 p Koira on kytkettynä, se jäljestää ja löytää linnun. Hukan sattuessa ohjaaja voi ohjata koiran jäljelle kerran, tällöin koiralle annetaan enintään 4 pistettä. Puutteet jäljestämiseen keskittymisessä alentavat pisteitä.
- 2–1 p Koira kytkettynä, jäljittää ja löytää riistan. Koiran voi ohjata jäljelle useamman kerran. Hukkaa voi olla kaksi (2) tai eteneminen puurtavaa tai jälkeen keskittymisessä on puutteita.

0 p Riista ei löydy tai hukkia on enemmän kuin kaksi (2). Irrallaan oleva koira ei tuo lintua ohjaajan saataville eikä hauku paikallaan. Koira ei lähde jäljelle.

Virheet riistan tuonnissa pudottavat koiran pisteitä. Mikäli koira tuo riistan ohjaajan saataville, pistemäärä tästä osiosta on vähintään 6 pistettä.

ALO-luokan hyväksytyyn suoritukseen vaaditaan hukaton jäljestäminen kytkettynä ja linnun selkeä ilmaiseminen.